

slag til Finansloven eller Tillægsbevillingsloven, hvorom der ikke kunde opnaas ens Vedtagelse i begge Ting skulde finde deres Afgørelse i den forenede Rigsdag, hvor mindst Halvdelen af hvert Tings Medlemmer skulde være til Stede.

Ved Forslagets Fremsættelse udtalte Konseilpræsidenten, at naar man havde opgivet det tidligere Standpunkt: at søge Grundloven ændret i to Afsnit, var det, fordi *Vejen havde vist sig ufarbar* *), og alle Partier havde ønsket Sagen løst paa én Gang. En almindelig Forfatningsrevision havde man dog ikke villet foreslaa for ikke at sinke de mest paakrævede Ændringer. Han betragtede dette Forslag som værende i Junigrundlovens Aand, dog endnu videregaaende, da det aabnede Kvinderne Valgret og nedsatte Valgrets alderen til det fyldte 25 Aar.

Forslaget henvistes til Udvalg og vedtoges efter 3die Behandling 12. Decbr. med 95 Stemmer mod 12. Udvalgets Flertal udtalte i sin Betænkning, at det kunde støtte Regeringen under Hævdelsen af det foreliggende Forslags bærende Principer: Den almindelige Valgret som Grundlag for Forfatningen og Tokammerssystemets Opretholdelse. „Flertallet hilser med Glæde, at Forslaget saa afgørende bryder med Forfatningen af 1866 og bygger paa Venstres Hovedkrav i Forfatningsspørgsmaalet: Genindførelsen af Junigrundlovens Lighedsprincip ved Afskaffelse af privilegeret Valgret til Landstinget.

Derefter oversendtes Forslaget til Landstinget, hvor det efter en 1ste Behandling d. 8.—9. Januar henvistes til Udvalg. Udvalget afgav sin Betænkning d. 29. Marts. Den udtalte, at Flertallet erkendte, at § 32 burde ændres, for at der kunde opnaas en retfærdig Valgkredsordning, og at det vilde være heldigt at sætte en Grænse for Folketingets Medlemmer. Ligeledes, at Valgperioden for Folketinget udstræktes til 4 Aar, og at Kvinder fik Valgret. Forslagene om Valgrets alderens Nedsættelse og Landstingets Sammensætning kunde Flertallet imidlertid ikke gaa med til, og man havde derfor udarbejdet et

foreløbigt Ændringsforslag, der kunde tjene som Forhandlingsgrundlag. Dette Forslag udvidede Valgretten til Kvinder, men fastholdt Valgrets alderen: 30 Aar og satte Maximumsgrænsen for Antallet af Folketingsmedlemmer til 120. Det indførte ved Valg til Folketinget Forholdstalsvalgmaaden enten i større Valgkredse eller i Forbindelse med Valg i Enkeltmandskredse. Med Hensyn til Landstingets Sammensætning satte en Alder af 40 Aar som Betingelse for Valgret. Den ene Halvdel af Valgmændene skulde vælges af samtlige 40 aarige Vælgere, den anden af Folk, som svarede Indkomstskat og opfyldte en eller flere af visse nærmere angivne Betingelser med Hensyn til Erhverv eller Studium — eller ejede en skattepligtig Formue af 6000 Kr. Antallet af kongevalgte Landstingsmedlemmer indskrænktes til 8, valgte efter Indstilling af Landstingets øvrige Medlemmer og repræsenterende henholdsvis Kirke, Universitet, Sundhedsvæsen, Domstole, Hær og Flaade. De skulde vælges paa 8 Aar umiddelbart efter det almindelige Landstingsvalg. Forslag til ny Grundlovsbestemmelser skulde vedtages med et Flertal af mindst $\frac{2}{3}$ af hvert Tings Medlemmer.

Udvalgets Mindretal erklærede dette Forslag for uskikket til Forhandlingsgrundlag og fraraadede samtlige Punkter.

Ved Lovforslagets 2den Behandling forelaa følgende Forslag til en Dagsorden fra Grev Frijs:

„Da det af den af Udvalget afgivne Betænkning ses, at Udvalgets Flertal og Mindretal ikke har kunnet forenes om at anse noget af de foreliggende Forslag for brugeligt Forhandlingsgrundlag med Hensyn til forandrede Regler for Landstingets Sammensætning, anser Tinget det for nødvendigt, at denne Sag undergives en mer alsidig Drøftelse, end der hidtil er blevet den til Del, før end der med Nytte kan forhandles videre med Tingene om den.

Tinget beslutter derfor at gaa over til den næste Sag paa Dagsordenen, idet det henstiller til Regeringen eventuelt at søge Spørgsmaalet overvejet i en ved Lov nedsat Kommission, bestaaende dels af Medlemmer af Rigs-

dagen, dels af Mænd udenfor Rigsdagen med politisk og juridisk Indsigt.“

Konseilpræsidenten udtalte hertil, at hvis Landstingets Flertal ved Sagens første Behandling havde afvist Regeringsforslaget, vilde Følgen straks være bleven en Opløsning. Han vilde ogsaa, hvis denne Dagsorden vedtoges, appellere til Folketingets Vælgere, men, da man stod overfor et almindeligt Folketingsvalg, og flere vigtige Sager, saasom Tillægsbevillingsloven, ikke var behandlet til Ende, vilde Regeringen afvente, hvorledes Folketingets Vælgere stillede sig til Sagen, og, hvis Valget gik efter Regeringens Ønske, vilde Ministeriet forbeholde sig det næste Skridt, om hvilket han blot vilde sige saa meget, at det ærede Medlem (Frijs) ved sin Dagsorden havde peget paa, i hvilken Retning det maatte gaa.

Efter at Højre og de frikonservative havde givet Dagsordenen deres Tilslutning, og Venstre, de radikale og Socialdemokraterne havde anbefalet at stemme mod den, blev den ved Afstemningen vedtaget med 33 Stemmer mod 31.

Regeringens Forslag til Grundlovsændring var dermed bortfaldet.

Den 23. April udsendte Formændene for Højregrupperne samt for den frikonservative Gruppe i Landstinget en Forespørgsel til de øvrige Grupper paa Rigsdagen, om hvorledes de vilde stille sig til Forslag om Nedsættelsen af en Kommission, der skulde tage Grundlovssagen op til fornyet Overvejelse og aabne Adgang for en Repræsentation for politisk, videnskabelig og praktisk Indsigt.

Samtlige Grupper svarede afvisende paa denne Henvendelse.

Hermed slutter denne kortfattede Oversigt over Grundlovsforslagets Forhistorie. Den indeholder for Kvinderne og da navnlig for Dansk Kvindesamfunds Medlemmer flere Punkter af særlig Interesse. Vi ser, at vore Resolutioner i Nykøbing 1911 og Kolding 1912 ikke var de store Urimegheder, man har villet gøre dem til, at de ikke var fantasti-